

د پېژندګلوی لارښود

د هغو کډوالو لپاره چې د ټولني سپانسرشپ له لارې يې هرکلی شوی وي

پېژندنه

د دې لارښود لوستلو دمخه، مهرباني وکړئ د UK ته ښه راغلاست کتابګوتی ولولئ، کوم چې د UK او د هغو بېلابېلو خدماتو یوه عمومي کتنه وړاندې کوي چې تاسو به اوس ورته له بیا میشتیدني وروسته لاسرسی ومومئ. په دې لارښود کې، مونږ هڅه کړې چې په دواړو اسنادو کې معلومات تکرار نه کړو. پرځای يې مونږ د ټولني د سپانسرشپ په ډلو تمرکز کړی او دا چې څنګه به ستاسو د ټولني سپانسرشپ ډلې له تاسو سره کار وکړي ترڅو د ملاتړ اصلي برخو ته لاسرسی ومومي.

د ټولني د سپانسرشپ ډلې د هغو رضاکارانو څخه جوړې شوي چې ستاسو له راتګ څخه دمخه يې په میاشتو یا حتی کلونو کار کړی وي ترڅو تاسو لپاره بیل استوګنځي وساتي، څیرنه کوي چې له تاسو سره به څنګه خدماتو ته په لاسرسی کې مرسته وکړي او پلان جوړوي چې دوي به څنګه له تاسو سره خپلواکۍ ته ستاسو په رسیدو کې مرسته کوي. دا ډلې د غوښتنلیک د یوې سختې پروسې څخه تیر شوي او د UK د حکومت لخوا منظور شوي ترڅو ستاسو اصلي ملاتړکوونکي اوسي. دوي د UK له حکومت او ستاسو د سیمه ایزې شورا سره کار کوي ترڅو ستاسو د راتګ او لږترلږه د یو کال لپاره ستاسو د کورنۍ د ملاتړ پلان جوړ کړي. دوي لږترلږه د دوو کلونو لپاره ستاسو استوګنځي تاسو ته ساتلی وو.

د ټولني د سپانسرشپ ډلې د UK له حکومت سره یو تړون لاسلیک کوي ترڅو تاسو ته ملاتړ چمتو کړي. دوي موافق دي چې دوي به:

- ستاسو په کورنۍ کې د هر کس لپاره د 200£ لومړني بسپني چمتو کړي. دا کیدای شي ستاسو د امتیازاتو ترلاسه کېدو پورې تاسو ته په قسطونو کې درکړل شي
- تر 24 میاشتو پورې د ادغام ملاتړ چمتو کړي
- ستاسو لپاره میشت ځای ومومي چې د 24 میاشتو لپاره د لاسرسي وړ وي
- له تاسو سره مرسته وکړي ترڅو د خپلو امتیازاتو لپاره د خپل GP سره، او د تودوخې، اوبو، بریښنا او ګاز ترلاسه کولو لپاره د ټولګټو کمپنیو سره ځان راجسټر کړئ
- ډاډ ترلاسه کړي چې ماشومان په ښوونځي کې راجسټر شوي دي
- لویانو ته داسې فرصت چمتو کړي چې د 12 میاشتو لپاره په اونۍ کې 8 ساعته د انګلیسي ژبې زده کړې ته لاسرسی ومومي
- تاسو ته د سیمه ایزې بلدتیا فرصتونه وړاندې کوي، او د دندو یا رضاکارۍ فرصتونو په لټون کې مرسته درسره کوي
- ستاسو د رارسیدو په لومړۍ اونۍ کې یوه ژباړونکي ته لاسرسی چمتو کړي

دا یواځې هغه څه دي چې د ټولني سپانسرشپ ډله به يې ستاسو د ملاتړ لپاره وکړي، خو دا هغه څه دي چې دوي يې په ترسره کولو مکلف دي.

د ټولنو او کډوالو بیا تنظیم (Reset Communities and Refugees) یوه خبریه موسسه ده. بیا تنظیم (Reset) د UK د حکومتي څانګې، د کورنیو چارو وزارت، څخه بسپني ترلاسه کوي ترڅو (لکه دې لارښود په څېر) سرچینې رامینځته کړي او د ټولني سپانسرشپ ډلو ته په دې هکله روزنه ورکړي چې څنګه له تاسو او ستاسو له کورنۍ ښه ملاتړ وکړي. بیا تنظیم به ستاسو او ستاسو له ډلې سره ستاسو له رارسیدو وروسته یو څو ځله په جلا توګه وګوري ترڅو ډاډ ترلاسه کړي چې تاسو میشت شوي یاست او تاسو ته اجازه درکړي چې د خپلې ډلې څخه بهر له یو بل کس څخه د بیا میشتیدني په اړه پوښتنې وکړي. دا غونډې به د یو مسلکي ژباړونکي سره د انټرنیټ یا تلفوني زنگ له لارې ترسره کيږي.

مونږ UK ته ستاسو د راتلو، او د ټولني د سپانسرشپ له لاري د هرکلي شويو خلکو د مخ په زياتيدونکي شمير د برخي په توگه ستاسو هرکلي کوو. مور دلته ستاسو په ژوند کي هر ډول برياليتوب غواړو.

ژباړونکي

ستاسو ډله به د ټولني د سپانسر شپ د خپل غوښتنلیک د یوې برخې په توګه د رامنځته شوي بسپني پیسې ولري، او ښايي د دې پیسو یوه برخه د ژباړې د لګښتونو لپاره وکارول شي. دا کېدای شي چې د حضورې مسلکي ژباړونکو، تلفوني، یا آنلاین ژباړونکو د تادیه لپاره وي. د ژباړې خدمتونه کېدای شي ګران وي، او ډلې به د محدودو بسپنو له امله یواځې هغه وخت تاسو ته یو ژباړونکی وټاکلای شي چې په رښتیا ورته اړتیا وي.

ډیرې ډلې همدارنګه کولای شي د رضاکارو ژباړونکو څخه کار واخلي. ځینې وختونه رضاکار ژباړونکي په فعاله توګه د ډلې یا د سیمه ایزې ټولني غړي وي چې ستاسو په ژبه خبرې کوي. رضاکارو ژباړونکو ته پیسې نه ورکول کېږي او ښايي د مسلکي ژباړې مخینه ونه لري.

ډیرې خدمت چمتوونکي کولای شي ستاسو د ملاقات لپاره ژباړونکي وټاکي. د بیلګې په توګه، د GP معاینه خانه کولای شي تلفوني ژباړونکو ته لاسرسی ولري، خو تاسو اړتیا لرئ چې دوي ته د ملاقات ټاکلو په وخت کې ووايست چې تاسو ژباړونکي ته اړتیا لرئ. که تاسو په روغتون کې یو ملاقات لرئ، نو بیا تاسو باید مخکې له مخکې ورته ووايست که یوه ژباړونکي ته اړتیا لرئ. ډیرې روغتونونه کولای شي حضورې ژباړونکي وټاکي ترڅو په ملاقات کې برخه واخلي، خو که تاسو د یوه ځانګړي جنس ژباړونکي ته اړتیا لرئ، نو تاسو بیا اړتیا لرئ چې دوي ته مخکې له مخکې خبر ورکړئ. او د کار په مرکز کې، ډله کولای شي حضورې ژباړونکي ته پیسې ورکړي چې له تاسو سره د لومړیو څو ملاقاتونو لپاره ګډون وکړي، وروسته له هغې به د کار مرکز ستاسو د ملاقات لپاره د ژباړونکي په ټاکلو پیلولو ته اړتیا ولري. د کار مرکز به یواځې هغه وخت یو ژباړونکی وټاکي که تاسو یا ډله له دوي څخه وغواړئ چې دا کار وکړي.

ژباړه داسې یو خدمت دی چې لګښت یې تادیه کېږي، او هغه اړیکه چې یو ژباړونکی به یې له تاسو سره ولري د یوه مسلکي کس اړیکه ده. که تاسو د ژباړونکي سره د راحتې احساس نه کوئ، نو کولای شئ ډلې ته خبر ورکړئ. د وضعیت په پام کې نیولو سره به، دوي بیا وکولای شي چې یوه بل ژباړونکي ته ستاسو د لاسرسي په لټه کې شي.

زده کره

د ماشومانو زده کره

په UK کې ټول ماشومان اړ دي چې د 5 (په شمالي ايرلنډ کې 4) څخه تر 16 کلنۍ پورې ښوونځي ته لار شي، او په انگلېنډ کې، ټول هغه کسان چې 16-18 کلن دي يا بايد ښوونځي ته لار شي يا د زده کړې څانگې سره کار وکړي. ډيرې ښوونځي مختلط دي چې هلکان او انجونې په ټولگيو کې څنگ په څنگ ناست وي. ښوونځي تر 18 کلنۍ پورې وړيا دي، خو بيا هم، ځينې خصوصي ښوونځي د زده کړې فېس اخلي. ډيرې ښوونځي سيکولر (secular) دي، خو دلته وړيا او مذهب پورې تړلي ښوونځي هم شته چې ماشومان پکې گډون کولای شي.

ستاسو د رارسيدو دمخه به، ستاسو ډلې ستاسو په سيمه کې لږترلږه يو ښوونځی موندلی وي چې ستاسو د ماشومانو لپاره به ځايگي ولري. دا ښايي ستاسو کور ته تر ټولو نږدې ښوونځی نه وي، ځکه چې په ښوونځيو کې د هر کالي گروپ لپاره محدود ځايگي شتون لري. د ډلې غړي به ستاسو له رارسيدو دمخه ښوونځي ته خبر ورکړي ترڅو دوي وکولای شي چې ستاسو ماشومانو ته د هغو اضافي مرستو ورکړه پلان کړي چې دوي د خپلو ټولگيو الو سره د جوگه کېدو لپاره اړتيا ورته لري.

په UK کې، د مور او پلار څخه تمه کېږي چې د دوي د ماشوم په زده کړه کې ښکېل وي او حتی کوچنيو ماشومانو ته هم ښايي کورنی دندې ورکړل شي. ستاسو په ډله کې يو څوک به په پيل کې د ښوونځي سره په اړيکه نيولو کې له تاسو سره مرسته وکړي، ترڅو و پوهيږئ چې د مور او پلار په توگه له تاسو څخه تمه کېږي.

د لويانو زده کره

تاسو او ستاسو د کورنۍ نور لويان، د داسې يوه لوي تن په توگه چې د هوسانني امتيازاتو ته لاسرسی لري، به اړ وي چې هره اونۍ د انگليسي ژبې په اته ساعته ټولگيو کې گډون وکړئ، چې د ESOL په نوم هم يادېږي، تر هغې چې تاسو د کار موندلو لپاره چمتو شئ. ستاسو ډله به ستاسو لپاره نوموړي ټولگي ترتيب کړي، او هغوي ښايي د مختلفو تدريسي سرچينو څخه راشي. د بيلگې په توگه، يوه ورځ تاسو ښايي د يوه سيمه ايز کالج په ټولگيو کې گډون وکړئ او بله ورځ ښايي په کور کې شخصي درسونه ولرئ. ستاسو ښوونکي به ستاسو د ژبې مهارتونه ارزوي. که تاسو د سواد زده کړې په مهارتونو کې مرستې ته اړتيا لرئ، نو ستاسو ډله به درسره د هغو سرچينو سره په اړيکې نيولو کې مرسته وکړي چې تاسو ورته اړتيا لرئ.

د ژبو زده کول، په ځانگړې توگه د بالغ په توگه، کيدای شي خورا ستونزمن وي. خپل وخت ولگئ او نا هيلې مه شئ که څه هم تاسو څومره ژر چې تاسو غواړئ پرمختگ ونه کړئ!

که تاسو د خپل هيواد څخه د اکاډميکي يا مسلکي وړتيا سندونه ولرئ، نو د خپلې ډلې سره کار وکړئ ترڅو معلومه کړئ چې ايا دا سندونه UK ته د ليرد وړ دي. له بده مرغه، د ځينو مسلکونو لپاره يواځې په UK کې ترلاسه شوي سندونه منل کېږي. ډيرې کډوال په UK کې د يو څه مودې تېرولو وروسته په خپلو مسلکونو کې د بيا ورکېدو توان پيدا کوي، که دا هغه څه وي چې تاسو يې تعقيبول غواړئ، نو له خپلې ډلې څخه د مرستې غوښتنه وکړئ.

روغتیایی پاملرنه

په UK ته ښه راغلاست کتابگوټی کې به تاسو د انګلېنډ، وېلز او سکاټلینډ کې د ملي روغتیا خدمت (NHS) یا په شمالي آیرلینډ کې د روغتیا او ټولنیزې پاملرنې (HSC) او د هغو خدمتونو په اړه چې تاسو یې وریا ترلاسه کولای شې، معلومات ومومئ. ستاسو د ټولني سپانسرشپ ډله به وار دمخه په دې پوه وي چې تاسو او ستاسو د کورنۍ غړي چیرته او څنگه د سیمه ایز ډاکټر سره راجسټر کړي چې د GP په نامه یادېږي، او ستاسو لپاره به دا پروسه اسانه کړي. د ډلې یوه یا دوه غړو ستاسو د کورنۍ د غړو د طبي حالاتو په اړه معلومات هم ترلاسه کړي دي چې ستاسو د مهاجرت روغتیایی ارزونې کې شته کوم چې د IOM لخوا UK ته له راتلو دمخه ترسره شوي دي. دوي به نوموړي معلومات د هغه ډاکټر پرته چې تاسو ورسره راجسټر شوي یاست له بل چا سره شریک نه کړي. تاسو ته به دا معلومات ستاسو د پرواز دمخه درکړل شوي وي ترڅو چې GP ته یې وسپارئ کله چې تاسو ورسره وویئ.

که تاسو نابیرني طبي ستونزه لرئ، نو کولای شئ د خپلې ډلې څخه وغواړئ چې د خپل GP سره د ملاقات په ټاکلو کې درسره مرسته وکړي، کوم چې درمل توصیه کوي یا مو د اړتیا په صورت کې تخصصي خدماتو ته راجع کوي. له هغه وخته چې وبا پیل شوې، ځینې GP ګان غوره ګڼي چې ناروغان خپله لومړنۍ مشاوه د حضورې لېدنو پرځای په آنلاین یا تلفوني بڼه ترسره کړي. ډېری نوي راغلي خلک حیران دي چې د نابیرني حالت لپاره د طبي مرستې ترلاسه کول څومره ډېر وخت نیسي. ډاډه اوسئ چې ټول برتانویان چې په UK کې روغتیایی پاملرنې ته لاسرسی لري هم د ورته وختونو انتظار سره مخ دي.

لکه څنګه چې تاسو به یو نوی ناروغ یاست چې UK ته راځي، نو ښایي ومومئ چې د معمولو معایناتو لپاره به بلنې ترلاسه کوئ. د بېلګې په توګه، د 25-49 کلونو ترمنځ میرمنې په هرو دريو کلونو کې د رحم د معاینې لپاره بلل کېږي. که تاسو د نوموړو ملاقاتونو په اړه کومه پوښتنه لرئ، نو له خپلې ډلې یا GP سره خبرې وکړئ.

د بېرني طبي مرستې لپاره تاسو باید 999 ته زنگ ووهئ او د هغو طبي ستونزو لپاره چې نشي کولای د GP ملاقات ته انتظار وباسي خو بېرني حالت نه وي، نو کولای شئ 111 ته زنگ ووهئ او دوي به له تاسو سره هغه مرسته وکړي چې اړتیا ورته لرئ. د زکام په څېر د کوچنیو ستونزو لپاره تاسو کولای شئ د خپل سیمه ایز درملتون څخه مرسته وغواړئ، خو نه ښایي چې تاسو ته د یوه عادي زکام لپاره انټي بیوټیک درکړي.

لکه څنګه چې د دې لارښود د ژباړونکو په برخه کې یادونه شوې، په UK کې پرته له درملتونونو او غاښونو ډاکټرانو، طبي خدمتونه اړ دي چې تاسو ته یو ژباړونکی چمتو کړي. خو بیا هم، کېدای شي چې دا د تلفون له لارې وي. دوي ښایي د دې وړتیا ونلري چې د ملاقاتونو ټاکلو پر مهال یو ژباړونکی چمتو کړي، نو تر هغو چې تاسو په راحتۍ سره دا کار ترسره کوئ، تر هغې به ستاسو د ډلې غړي درسره مرسته وکړای شي.

په UK کې د غاښونو پاملرنې مرکزونو ته بسپنې ورکول کېږي، خو وریا نه دي. ستاسو ډله به تاسو او ستاسو کورنۍ سره د غاښونو د ډاکټر سره په راجسټر کولو کې مرسته وکړي او له تاسو سره به خبرې وکړي چې دا به څنګه تادیه شي. اوسمهال په UK کې د غاښونو د ډاکټرانو لپاره د انتظار اوږده لیستونه شته دي.

استوګنځي

د ټولني د سپانسر شپ پروګرام د يوې برخې په توګه، ستاسو ډلې د راتلونکو 24 مياشتو لپاره ستاسو د کورنۍ لپاره يو کور يا اپارتمان ساتلی دی. دا پدې معنی ده چې تاسو لږترلږه دوه کاله اړتيا نلری چې پرته لدې چې تاسو وغواړئ، وکوچېږئ.

په UK کې استوګنه خورا ګرانه کيدای شي، نو ډيری ډلې د هغو کورنيو لپاره چې دوي يې ملاتړ کوي د ارزانه ملکیتونو موندلو لپاره هڅه کوي - بنيایي ستاسو ډله هم د ورته قضیې سره مخ و اوسي. که تاسو د ملکیت څخه راضي نه یاست، نو کولای شئ د ډلې يا د کور له څښتن سره مو خپلې انديښنې راپورته کړئ او دوي به د دلایلو په ترڅ کې د بدلونونو رامنځته کولو لپاره خپله ټوله هڅه وکړي. دا په پام کې نیول کيدای شي ګټور وي چې سيمه ايزې شورا ستاسو ملکیت څکه منظور کړی چې ډاډمن دي چې هغه په ښه حالت کې دی او ستاسو د کورنۍ لپاره مناسب دی. که تاسو غواړئ بل پلو وکوچېږئ، نو دا ډله مکلفه نه ده چې د بل میشت ځای په موندلو کې مرسته در سره وکړي.

که څه هم تاسو د هغې په موندلو کې ښکېل نه و است، خو هغه ملکیت چې تاسو پکې اوسېږئ ستاسو د کورنۍ کور دی او په ملکیت کې د سګرټو د نه څکولو په څېر د کور مالک د مقرراتو مراعاتولو او د کرایې تادیه کولو په شمول د کرایې د شرایطو د پابندۍ مسولیت لری. دا پدې معنی هم ده چې تاسو خپل ځان لکه په کور ګڼلای شئ. تاسو او ستاسو کورنۍ به شخصي ځانګړني وراضافه کړئ او خپل مقررات به جوړ کړئ (د بیلګې په توګه، د بوټانو ویستل). تر هغو چې تاسو پخپله دا کار په راحتی سره تر سره کوئ، نو تر هغې به نوموړې ډله به در سره مرسته وکړي چې تاسو د کور د مالک سره د ژباړونکي له لارې د ترمیم یا پوښتنو په اړه خبرې وکړي.

تر هغې چې تاسو یوه دنده تر لاسه کوئ، تاسو به د هغو پیسو څخه کرایه لنډه کړئ چې تاسو یې د UK له حکومت څخه د خپلو امتیازاتو د تادیاتو تر څنګ تر لاسه کوئ کومی چې په ځانګړي ډول د استوګنځي د تادیاتو لپاره ټاکل شوي دي. هغه مبلغ چې تاسو یې د حکومت څخه د کرایې لپاره تر لاسه کوئ بنيایي په بشپړ ډول د کرایې لګښت پوره نکړي، په دې حالت کې نوموړې ډله کولای شي د 24 مياشتو لپاره د رامنځته شویو بسپنو پیسو باندې نوموړی توپیر لنډ کړي، کوم چې مونږ یې د استوګنځي ټاپ اپ بولو.

د دوي د ملاتړ د يوې برخې په توګه به دا ډله:

- د کور لپاره لومړني سامان آلات چمتو کړئ
- ستاسو د کرایې تړون ستاسو په خپله مورنۍ ژبه تشریح کړئ
- تاسو ته د 24 مياشتو وروسته د استوګنځي د لټولو څرنګوالی در زده کيږي
- تاسو سره مرسته وکړي چې د کور له مالک سره ستونزې شربکې کړئ
- له تاسو سره د هغو مهارتونو په رامنځته کولو کې مرسته وکړئ چې 24 مياشتې وروسته د میشت ځای پلټنه وکړئ

نوموړې ډله به مکلفه نه وي/ نه ده چې:

- د انټرنېټ په ګډون ستاسو د عامه ګټو بیلونه تادیه کړئ
- که تاسو راضي نه یاست نو د بل ملکیت په موندلو کې در سره مرسته وکړي چې وروکوچېږئ
- ستاسو کور ته به مخکې خبرولو در شي - که دوي داسې وکړي، نو تاسو حق لری چې ورته ووايست چې دا کار مه کوئ.

قانوني حيثيت

كله چي تاسو UK ته د بيا ميشت شوي كډوال په توگه راشئ، نو تاسو او ستاسو د كورنۍ هر غړي ته د نا محدوده پاتي كيدو لپاره اجازه دركول كيري (ILtR). دا پدې معني ده چي تاسو په قانوني توگه اجازه لرئ چي په UK كې پاتي شئ، كار وكړئ او د امتيازاتو ادعا وكړئ. تاسو كولاى شئ په UK كې تر هغه وخته پوري پاتي شئ چي تاسو او ستاسو كورنۍ يې غوره كوي - خو بيا هم كه تاسو د اوږدې مودې لپاره UK پريردئ، نو بنايي په UK كې د پاتي كيدو حق له لاسه وركړئ. UK ته ستاسو له رسيدو څخه پنځه كاله وروسته تاسو او ستاسو كورنۍ كولاى شئ د UK اتباع كيدو او د UK د پاسپورت د ترلاسه كولو لپاره غوښتنه وكړئ.

ستاسو د قانوني حيثيت د ثبوت په توگه به، تاسو او ستاسو د كورنۍ هر غړي ته د استوگني بايومترك جواز (BRP) توزيع شي. دا يو كارت دى چي د هويت د ثبوت په توگه او په UK كې ستاسو د زده كړې د حق او عامه خدماتو يا امتيازاتو ته چي تاسو يې مستحق ياست، د لاسرسي د حق تايدولو لپاره كارول كيداى شي. خو بيا هم، دا بهر ته د سفر لپاره كافي اسناد ندي. ستاسو د ټولني سپانسرشپ ډله كې به يو څوك ستاسو له رارسيدو سره جوخت دا كارتونه ترلاسه كړي او سمدلاسه به يې ستاسو د كورنۍ غړو ته وركړي. كه تاسو خپل BRP كارت وركړئ، يا ستاسو ځانگړتياوي توپير ومومي، نو بايد د كورنيو چارو وزارت ته خبر وركړئ.

كه تاسو او ستاسو د ژوند ملگري په UK كې زيږيدلي ماشومان ولرئ، نو دوي به كټ مټ ستاسو په څير قانوني حيثيت ولري. كله چي دوي وزيريري، نو تاسو بايد د دوي زيرون د خپلي سيمه ايزې شورا سره ثبت كړئ او بيا د كورنيو چارو وزارت ته خبر وركړئ. ستاسو د ټولني سپانسرشپ ډله به پدې پروسه كې درسه مرسته وكړي.

كه تاسو د كورنۍ د بيا يوځاى كيدو يا په UK كې له تاسو سره د ژوند كولو په موخه له بهر څخه د كورنۍ دغړي د راوستلو په اړه پوښتنې لرئ، نو د مهربانۍ له مخې په ياد ولرئ چي دا د مهاجرت د اوسنيو اصولو له مخې خورا ستونزمن كار دى. دا ډله نشي كولاى پرېكړه وكړي يا اغيز وكړي چي څوك UK كې بيا ميشت شي - نوموړي پرېكړه يواځې د UK د حكومت لخوا كيږي. دا ډله تاسو ته د كډوالۍ يا قانوني مشوري دركولو توان هم نلري، خو دوي كولاى شي چي تاسو د مسلكي مشاورينو سره په اړيکه كې كړي، خو بيا هم، دوي د نوموړو خدماتو لپاره په پيسو وركولو مكلف ندي.

امتیازات

کله چې تاسو د لومړي ځل لپاره UK ته ورسیرئ نو تاسو به د UK د حکومت څخه د هوساڼي د امتیازاتو ترلاسه کولو لپاره غوښتنلیک ته اړتیا ولرئ؛ د ټولني سپانسر شپ ډله به در سره په دې کار کې مرسته وکړي او ستاسو د کار د مرکز سره به ستاسو د کورنۍ لپاره د ملاقات یو وخت وټاکي. د امتیازاتو لومړۍ تادیه معمولاً د غوښتنلیک ترسره کولو څخه د شپږو اونيو په ترڅ کې راځي، خو ځینې وختونه دا د دې څخه ډیر وخت نیسي.

په UK کې ډیری خلک خپل ډیر امتیازات د یونیورسل کریډیټ څخه ترلاسه کوي - دا یوه میاشتنۍ تادیه ده چې د ماشومانو (که تاسو یې لرئ) لپاره د کرایې، ژوند کولو او تخصیص شوی لگښت پوښي، خو بنایي تاسو د نورو امتیازاتو لپاره ور اوسئ چې د شرایطو پورې اړه لري - کولای شئ په دې اړه د کار په مرکز کې پوښتنه وکړئ.

که تاسو د کار کولو په منگ اوسئ نو د کار مرکز به له تاسو څخه وغواړي چې د امتیازاتو ترلاسه کولو ته د دوام ورکولو لپاره ځینې معیارونه پوره کړئ. دا ستاسو د مطالبه کوونکي ژمنتوب بلل کېږي. په پیل کې دا بنایي د انګلیسي زده کول وي، خو د وخت په تیریدو سره به درڅخه وغوښتل شي چې رضاکارانه او تادیه کېدونکي کار ولټوئ. که تاسو دا شرایط پوره نه کړئ یا پرته له کوم معقول دلیل څخه د کار له مرکز سره ملاقاتونه پرېږدئ، نو ستاسو امتیازات بنایي بند شي.

هغه مبلغ چې تاسو یې د امتیازاتو څخه ترلاسه کوئ ستاسو په شخصي شرایطو پورې اړه لري، نو دا مبلغ له یوې کورنۍ څخه بلې ته توپیر مومي. دا چې تاسو کډوال یاست نو له دې امله تاسو سره بل ډول چلند نه کېږي - برتانوی کورنۍ ستاسو د کورنۍ په څیر کټ مټ ورته امتیازاتو ته لاسرسی لري. ستاسو ډله نشي کولای پدې اغیزه وکړي چې تاسو څومره امتیازات ترلاسه کوئ ځکه چې دا د حکومت لخوا ټاکل کېږي. د امتیازاتو څخه بودیجه جوړول ستونزمن کیدای شي، او ډیری کورنۍ د یونیورسل کریډیټ څخه د پیسو ډیرو محدودو مبلغونو له امله چې دوي یې ترلاسه کوي، حیراني دي. ستاسو ډله کولای شي له تاسو سره د بودیجې په جوړولو کې مرسته وکړي او تاسو ته مشوره درکړي چې څنګه معقول مالي غوراوي ترسره کړئ.

کله چې تاسو کار پیل کړئ نو سمدستي باید د کار مرکز ته ووايست او ستاسو امتیازات به ورو ورو د هر اضافي پوند لپاره چې تاسو یې ترلاسه کوئ، راکم شي. خو بیا هم، تاسو کولای شئ د تادیه کېدونکي کار له لارې یو مشخص مبلغ پیسي ترلاسه کړئ پرته لدې چې دا ستاسو امتیازات اغیزمن کړي. په دې اړه د معلوماتو لپاره تاسو کولای شئ د ډلې یا د کار د مرکز سره خبرې وکړئ.

کار

تاسو حق لرئ چې په UK کې د ور رسېدو له لومړۍ ورځې څخه کار وکړئ او خپل BRP ولرئ، خو بیا هم، تاسو ته به په اتوماتیک ډول کار در نکړل شي. په UK کې به نېردي ټولې دندې له تاسو وغواړي چې په انګلیسي خبرې وکړئ، نو ډیرې نوي راغلي کسان غوره ګڼي چې د انګلیسي ژبې د ټولګیو له لارې خپلو د ژبو مهارتونو ته وده ورکړي او د معاش لرونکي کار موندلو دمخه رضاکارانه کار وکړي ترڅو دوي وکولای شي د لوړ معاش لرونکي دندې ومومي.

ځانګړې دندې به درڅخه وغواړي چې تاسو باید داسې یو د وړتیا سند یا تصدیق پانډه ولرئ چې باید مو په UK کې په بریالۍ توګه ترلاسه کړې وي. د وړتیاوو ډیرې سندونه د یوه هیواد څخه بل هیواد ته د لیرد وړ ندي. که تاسو یو ځانګړی مسلک ولرئ کوم چې تاسو غواړئ تعقیبولو ته یې دوام ورکړئ، نو ډاډ ترلاسه کړئ چې تاسو د خپلې ډلې څخه وغواړئ چې هغه څه معلوم کړي چې تاسو به ورته اړتیا لرئ.

په UK کې د دندې ترلاسه کولو پروسه بنایي د هغه څه سره توپیر ولري چې تاسو ورسره عادت واست. دا د یو کارګمارونکي لپاره معیاري ده چې د CV غوښتنه وکړي او ځینې وختونه د پوښوونکي لیک (cover letter) یا غوښتنلیک فورمه هم وغواړي. تر ټولو مناسب نوماندان بیا د کار د مرکې لپاره رابلل کېږي چې له دوي څخه غوښتل کېږي چې د خپل ځان په اړه خبرې وکړي او دا چې ولې دوي د دې ځانګړي رول لپاره مناسب دي. ستاسو ډله کولای شي له تاسو سره د پروسې په اړه د نورو معلوماتو په ترلاسه کولو کې مرسته وکړي یا تاسو هغو سیمه ایزو سازمانونو ته ورپه ګوته کړي چې دا کار کولای شي.

په یاد ولرئ چې کله تاسو کار پیل کړئ نو باید د کار مرکز ته خبر ورکړئ. تاسو به د یونیورسل کریډیټ باندي د تکیې کولو په پرتله په بشپړ وخت کار کې ډیرې پیسې وګټئ، خو تاسو هڅول کېږي چې په لومړي سر کې د انګلیسي په زده کړې تمرکز وکړئ ترڅو په راتلونکي کې د کار موندني غوره امکانات ولرئ.

خوندي پاتي کېدل

په UK کې هر څوک حق لري چې خوندي وي او د ناوړه گټې اخيستنې څخه بې غمه وي - که تاسو يا يو څوک چې تاسو يې پېژنئ خوندي نه وي يا د ناوړه گټې اخيستنې سره مخ وي، نو کولای شئ له خپلې ډلې سره پرې خبرې وکړئ. ستاسو د ډلې رضاکاران به له تاسو سره د اقدام کولو او د مسئلې راپور ورکولو په اړه خبرې وکړي ترڅو تاسو هغه مرستې ترلاسه کړئ چې اړتيا ورته لري. که تاسو د ناوړه گټې اخيستنې راپور ورکړئ، نو دوي نشي کولای دا له خپل ځان سره وساتي، خو دوي کولای شي د سره مرسته وکړي ترڅو ستونزه هغومره جلا کابو کړي چې تاسو پکې د راحتې احساس کوئ.

د ټولني د سپانسرشپ ډلې غړي چې مرسته د سره کوي د يوې خبرېه موسسې تر چتر لاندې رضاکار دي او له همدې امله دوي اړ دي چې که چيرې دوي فکر وکړي چې کوم څوک په خطر کې دی نو خبرېه ادارې ته راپور ورکړي.

که تاسو په سمدستي خطر کې ياست، نو 999 ته زنگ ووهئ - د ليکې چلونکي ته ووايست چې تاسو په کومه ژبه خبرې کوئ، او دوي به وکولای شي يو ژباړونکی په لیکه کړي.

مور هيله لرو چې په UK کې به ټول خلک په درناوي او وقار سره ستاسو هرکلی وکړي، خو بيا هم، که تاسو د نژاد پرستۍ يا تبعيض تجربه کوئ، نو کولای شئ پوليسو ته راپور ورکړئ يا له خپلې ډلې څخه مرسته وغواړئ.

که تاسو غواړئ د خپلې ډلې د يو غړي په اړه مشروع شکايت وکړئ، نو دا ډله د شکايتونو پاليسي لري ترڅو د هر ډول شکايتونو سره په منظم ډول چلند وکړي يا يې لوړ مقام ته ورسوي. نوموړې ډله به تاسو ته دا پاليسي ستاسو په خپله ژبه کې درکړي.